

28/11/2016

שר הבריאות, מר יעקב ליצמן

שר האוצר, מר משה כחלון

ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו

הנדון: קריסת מערכת הבריאות בישראל

שלום רב,

פרויקט "מכתבים לבריאות" הוא יוזמה פרטית של אנשים המבקשים להעלות על הכתב את סיפוריהם האישיים, כדי לחלוק עמכם את התלאות והמצוקה שנגרמו להם בשל חוסר יכולתה של מערכת הבריאות להעניק להם טיפול הולם. במכתבים אלה נפרש בפניכם את הסיפורים הכואבים מבתי החולים, המרפאות, מוקדי החירום ושאר הנציגויות שנמצאות בתחום אחריותו של משרד הבריאות. אנו תקווה שהשיתוף של סיפורים אלה יעזור לכם להבין את חומרת המצב ולפעול במלוא הנכונות והדחיפות כדי לתקנו.

לפניכם [סיפורו של חגי אגמון-שניר](#), על הטרומה הנפשית שנוצרת בעקבות אשפוז במחלקה אורתופדית גריאטרית, ועל חוסר התמיכה המספקת בחולות קשישות ובבני משפחתן:

"לקח לי זמן מה לחשוב ולעכל את חוויותינו באשפוז של אמי במחלקה האורתופדית בשערי צדק.

למשל, כשיצאתי פעם שלישית בשבת אחר הצהריים למסדרון כדי להפציר בצוות להגיע לזקנה ששוכבת ליד אמא שלי, שקרעה את חיבור האינפוזיה ודיממה. זה הרגיז את אחד מאנשי הצוות שאמר לי 'אנחנו נגיע', וכשאמרתי שהם אמרו את זה כבר פעמיים קודם וזה לא עזר, הוא איים לקרוא לביטחון ולהוציא אותי. לרגע חשבתי לבקש שיקרא להם ושיסתדרו לבד עם אמא שלי, אבל הבנתי שהם פשוט יאזקו אותה למיטה ויסממו אותה כי זה מה שעושים כדי שיהיה שקט כשאין מלווה ליד המיטה.

ולמשל, כשכמה ימים לאחר מכן, אמא שלי התעוררה בלילה עם הזיות פרנואידיות בגלל התרופות האופיאטיות שדחפו לה ללא הצדקה (כשכבר חשבנו שהשפעתן נמוגה). כשהתעקשתי בטלפון שעד שאגיע יתקשרו לפסיכיאטר תורן ('לא צריך, האורתופד כאן מוסמך לתת תרופות'), האחות, כשהבינה שאני מתעקש, שאלה אם צריך את הפסיכיאטר בשביל אמא שלי או בשבילי.... הפעם באמת הגבתי בכעס והיא אמרה שהתכוונה בהומור. שאלתי אותה אם נראה לה זמן טוב להתבדח איתי כשאמא שלי חושבת שחוצנים השתלטו על בית החולים?

אבל אלו החריגים. רוב הזמן, הצוות היה מקצועי ונתן תרופות, סיפק אוכל פחות או יותר בזמן, החליף חיתולים באיחור לגיטימי ובדק לחץ דם במועד (לרוב כשהיא ישנה והיה צריך להעיר אותה בשביל זה). אבל משהו היה חסר. לקח לי זמן להבין שצוות בית החולים הוא נעים וסימפטי כמו דיילת בטיסה. 'נא ליישר את המושב בבקשה', 'תרצה עוד לחמניה בבקשה?' ובהחלט, הדיילות עושות את זה לעתים קרובות בחיוך ובכוונה טובה. אבל טיסה היא רק טיסה ואנחנו לא זקוקים יותר מזה. לעומת זאת, שלוש הזקנות בנות התשעים עם שבר בירך ומעט דמנציה שהיו בחדר של אמא שלי היו בייחוד זקוקות לחום אנושי מהצוות.

כן, המשפחות של כל הזקנות שבחדר העניקו אהבה כמיטב יכולתן, וכן, העובדות הזרות המסורות הקפידו על חום אנושי (לא רוצה לחשוב על זקנות עם פחות פריבילגיות שאולי שכבו בחדרים הסמוכים). אבל זה לא היווה תחליף לתחושת החום האנושי שאנחנו, הנשים הזקנות ובני משפחותיהן, היינו רוצים לקבל בעת מצוקתנו מהצוות עצמו. וזה היה חסר, חסר מאד. אף אחד לא ישב אתנו לרגע להקשיב ולשמוע מה המשמעות בשבילנו, לראות את אמנו היקרה בוכה ומתחננת שנחלץ אותה מהמקום שאנשים רעים השתלטו עליו. אף אחד לא חשב להגיד לנו שככה זה עם כל אישה שמגיעה במצב הזה (ויש כנראה די הרבה כאלה כל שבוע) ולהרגיע שזה לרוב עובר. ואף אחד לא ניסה להציע איך להתמודד כשאמא בהזיותה צועקת על ילדיה שלא אכפת להם ממנה כי הם מניחים לה להיות במקום הנורא הזה.

לא היתה לנו 'אחות רחמניה'. קיבלנו 'אחות לחמניה' - דיילות מחלקה אורתופדית בטיסה איומה. ואני יודע, התנאים של הצוות בבתי החולים על הפנים. למעשה, אני בייחוד מרחם על הצוות. אמא שלי נחלצה משם, והן נשארו עם השגרה השוחקת ונטולת האמפתיה. לא במקרה יש מחסור אדיר באחיות בישראל - מי רוצה לעבוד בעבודה שלא כיף לבוא אליה ולחזור ממנה הביתה?

אמא שלי והמטפלת המדהימה שלה נמלטו מיד עם קבלת מכתב השחרור הביתה. השבר בירך בשלבי ריפוי (תודה למנתחים המצוינים), הפיזיותרפיה הפרטית עוזרת, אבל עוד לא הצלחנו לאחות את המשבר הנפשי שהן עברו שם והוא ממשיך אתנו גם בבית. אמי עוד לא התאוששה ואת הקושי שלה ממצבה החדש היא משליכה לעתים על המטפלת הנפלאה שמנסה לספוג, בעזרתנו, ולהמשיך הלאה. עוד לא ברור אם הצלחנו לאחות את החלק הנפשי הזה, אבל לא היה מזיק אם מישהו היה חושב על החלק הזה באיחוי, שם במחלקה האורתופדית. ודווקא היום, המחקרים מראים שוב ושוב שריפוי משבר פיזי בעצם, בייחוד אצל אנשים חלשים וזקנים, תלוי ביחס האנושי שהם ובני משפחותיהם מקבלים מהצוות הרפואי. במכתב השחרור המרשים שקיבלנו יש הנחיות להמשך: פיזיותרפיה, ביקורת אורתופדית עוד חודש, זהירות מאנטיביוטיקה ועוד. אין שם מילה על אופן הטיפול בחוויה הנפשית הקשה שחוזרת על עצמה כל שבוע ושבוע אצל כל זקנה בת 90 שמגיעה למחלקה האורתופדית. ובוודאי אין מילה על הטיפול בבני המשפחה של הזקנה הזו. ואני רק יכול לקוות שימצאו האחיות האמיצות והראויות שיגידו שהן לא מוכנות להמשיך כך, ידרשו להחזיר למחלקה האורתופדית את המשמעות של 'האחות הרחמניה' שכל כך נחוצה שם כיום, ויתעקשו להוסיף למכתב השחרור כמה שורות משלהן."

מאז שנת 1976 לא עודכנה מערכת התקינה הקובעת את מספרי הרופאים, האחיות, מיטות האשפוז ואמצעים חיוניים נוספים בבתי החולים ובמרפאות. משנה זו ועד התקופה הנוכחית, אוכלוסיית ישראל גדלה מ-3.5 מיליון איש ליותר מ-8 מיליון. כל ההבטחות להוסיף תקנים לאנשי צוות ומיטות אשפוז טורפדו בשל חוק ההסדרים ולא מומשו. מסקנות ועדת גרמן משנת 2014 לא ימומשו אף הן, עקב פיזור הכנסת והממשלה וקיום הבחירות מוקדם מהצפוי.

ממשלות ישראל לדורותיהן הזניחו את תיק הבריאות. מערכת הבריאות בישראל כבר לא נמצאת "על סף קריסה", היא קורסת בפועל. כעת האחריות נמצאת בידיכם.

אנו, אזרחיות ואזרחי ישראל הסובלים מדי יום כתוצאה מההזנחה המתמשכת, דורשים להציב את שיקום מערכת הבריאות בראש סדר העדיפויות הלאומי, ולייחס לתקציב ולקשיי התפעול של מערכת הבריאות את אותה מידת חשיבות שמוענקים לתקציב ולקשיים של מערכת הביטחון. ההגנה על חיהם של אזרחי המדינה כוללת לא רק פעילות צבאית, אלא גם את השמירה על תפקודן התקין של מערכות מצילות חיים, מאריכות חיים ותומכות באיכות החיים. אנו נמשיך להזכיר לכם ולהפציר בכם להתגייס למטרה, עד שנראה שינוי לטובה מיושם בפועל.

בציפייה ובתקווה לטיפולכם המייד,

צוות "מכתבים לבריאות"